
Narayanapurvatapiniya Upanishad

నారాయణపూర్వతాపినీయోపనిషత్

Document Information

Text title : nArAyaNapUrvatApinIyopaniShat

File name : nArAyaNapUrvatApinIyopaniShat.itx

Category : upanishhat, vishhnu, upanishad

Location : doc_upanishhat

Proofread by : Kasturi navya sahiti kasturinsahiti at gmail.com

Description-comments : aprakAshitA upaniShadaH

Latest update : March 20, 2020

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 13, 2021

sanskritdocuments.org

నారాయణపూర్వతాపినీయోపనిషత్

ప్రథమః ఖణ్డః ।

అథ బ్రహ్మణం భగవంతం సనత్కుమారః పప్రచ్ఛ । కీదృశం
నారాయణాష్టాక్షరం భవతీతి వ్యాచష్టే । అథ యో వై నారాయణః స
భగవాన్ పరబ్రహ్మణ ఆనన్దో భవతి । జ్ఞాత్వా జీవన్ముక్తో భవతి ।
సచ్చిదానందస్వరూపపరవస్తు భవతి । అష్టాక్షరం అష్టమూర్తి
భవతి । ప్రథమరూపః పృథివీరూపో భవతి । ద్వితీయమాపో భవతి ।
తతీయస్తేజో భవతి । చతుర్థో వాయుర్భవతి । పంచమ ఆకాశో భవతి ।
షష్ఠశ్చంద్రమా భవతి । సప్తమః సూర్యో భవతి । అష్టమో యజమానః ॥

భృమిరాపస్తథా తేజో వాయుర్వ్యోమ చ చంద్రమాః ।
సూర్యః పుమాంస్తథాచేతి మూర్తయశ్చాష్ట కీర్తితాః ॥

అకారోకారమకారనాదబిన్దకలానుసన్ధానధ్యానాష్టవిధా అష్టాక్షరం భవతి ।
అకారః సద్యోజాతో భవతి । ఉకారో వామదేవః । ఆఘోరో మకారో భవతి ।
తత్పురుషో నాదః । బిన్దురీశానః । కలా వ్యాపకో భవతి । అనుసన్ధానో
నిత్యః । ధ్యానస్వరూపం బ్రహ్మ । సర్వవ్యాపకోఽష్టాక్షరః ॥

నారాయణః పరం బ్రహ్మ జ్ఞానం నారాయణః పరః ।
నారాయణం మహాపురుషం విశ్వమాత్మానమవ్యయమ్ ॥

అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం స్థితో నారాయణః పరః ।
సహస్రశీర్షం దేవమక్షరం పరమం పదమ్ ॥

నారాయణం శివం శాన్తం సర్వవేదాన్తగోచరమ్ ।
సృష్టిః స్థితిశ్చ సంహారతిరోధానానుసమ్మతమ్ ।
పంచకృత్యస్య కర్తారం నారాయణమనామయమ్ ॥

ఇత్యాథర్వణరహస్యే నారాయణపూర్వతాపినీయే ప్రథమః ఖణ్డః ।

ద్వితీయః ఖణ్డః ।

స హోవాచ భగవాన్ బ్రహ్మ నారాయణాష్టాక్షరమస్తం వ్యాచష్టే ।
 శ్రీమన్నారాయణస్య దశమస్త్రాః కథ్యంతే ।
 ఓం నమో నారాయణాయ ఇత్యష్టాక్షరో మస్త్రః । స ఏవ మస్త్రరాజో భవతి ।
 ఏతన్నారాయణస్య తారకం భవతి । తదేవోపాసితవ్యం భవతి ।
 ఇత్యువాచ భగవాన్నారాయణశబ్దపరబ్రహ్మశ్రీమహామాయాప్రకృతి-
 సర్వమేకజననీలక్ష్మీర్భవతి ।
 దేవానాం దేవలక్ష్మీర్భవతి । సిద్ధానాం సిద్ధలక్ష్మీర్భవతి ।
 ముముక్షణాం మోక్షలక్ష్మీర్భవతి । యోగినాం యోగలక్ష్మీర్భవతి ।
 మునీనాం వివేకబుద్ధిర్భవతి । రాజ్ఞాం రాజ్యలక్ష్మీర్భవతి । స్పష్టిరూపా
 సరస్వతీ భవతి । స్థితిరూపా మహాలక్ష్మీర్భవతి । సంహారరూపా రుద్రాణీ
 భవతి । తిరోధానకరీ పార్వతీ భవతి । అనుగ్రహరూపా ఉమా భవతి ।
 పంచాకృత్యరూపా పరమేశ్వరీ భవతి । శ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమ ఇతి
 సప్తాక్షరో మస్త్రః ॥

సర్వేషామేవ భూతానాం మహాసౌభాగ్యదాయినీ ।
 మహాలక్ష్మీర్మహాదేవీ సర్వలోకైకమోహినీ ॥

సామ్రాజ్యదాయినీ నిత్యం సర్వవేదస్వరూపిణీ ।
 మహావిద్యా జగన్మాతా మునీనాం మోక్షదాయినీ ।
 జ్ఞానినాం జ్ఞానదా సత్యం దానవానాం వినాశినీ ॥

ఇతి మహాలక్ష్మీర్మూలప్రకృతిర్భవతి । నారాయణః
 స భగవాన్ పరబ్రహ్మస్వరూపీ సర్వవేదాంతగోచరః
 నిత్యశుద్ధబుద్ధపరబ్రహ్మనన్దమయో భవతి । తస్మాల్లక్ష్మీనారాయణ
 ఇతి స హోవాచ భగవాన్ య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥

ఇత్యాధర్వణరహస్యే నారాయణపూర్వతాపినీయే ద్వితీయః ఖణ్డః ।

తృతీయః ఖణ్డః ।

స హోవాచ భగవాన్ బ్రహ్మ నారాయణమస్త్రః కీదృశో భవతి । “ఓం
 నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి । తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్”
 ఇతి గాయత్రీ భవతి । “ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే

పదమ్ | సమూఢమస్య పాఃసురే |” “అతో దేవా భవన్తు నో యతో
 విష్ణుర్విచక్రమే | పృథివ్యాః సప్తధామభిః” ఇతి మన్తద్వయేన
 నారాయణప్రతిపాదితం భవతి |” స బ్రహ్మ స శివః స హరిః సేన్ద్రః
 సోఽక్షరః పరమః స్వరాట్” | నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరం భవతి |
 ఓం నమో విష్ణవ ఇతి షడక్షరం విజ్ఞాతమ్ | నమో నారాయణాయేతి సప్తాక్షరం
 భవతి | ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయేతి ద్వాదశం పరికీర్తితమ్ |
 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం నమో నారాయణాయ స్వాహా | యస్య కస్యాపి న దేయమ్ ||
 పుత్రో దేయః శిరో దేయం న దేయా షోడశాక్షరీ |
 న వదేద్యస్య కస్యాపి కిం తు శిష్యాయ తాం వదేత్ ||
 ఓం శ్రీం హ్రీం నమో భగవతే లక్ష్మీనారాయణాయ విష్ణవే వాసుదేవాయ స్వాహా ||
 శ్రీమహావిష్ణవే తుభ్యం నమో నారాయణాయ చ |
 గోవిందాయ చ రుద్రాయ హరయే బ్రహ్మరూపిణే ||
 నారాయణ మహావిష్ణో శ్రీధరానన్త కశవ |
 వాసుదేవ జగన్నాథ హృషీకేశ నమో నమః ||
 ఇత్యనుష్టుబ్ధ్యయం మన్తం వ్యాఖ్యాతమ్ | అథ మాలామన్తం వ్యాఖ్యాస్యామః |
 స హోవాచ భగవాన్ బ్రహ్మ య ఏవం వేద | ఇత్యుపనిషత్ ||
 ఇత్యాథర్వణరహస్యే నారాయణపూర్వతాపినీయే తృతీయః ఖణ్డ |

చతుర్థః ఖణ్డః |

స హోవాచ భగవాన్ పితామహః గాయత్రీం వ్యాచష్టే | గోవిందాయ
 విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి | తన్నో నారాయణః ప్రచోదయాత్ |
 కామదేవాయ విద్మహే పుష్పబాణాయ ధీమహి | తన్నోఽనఙ్ఘః
 ప్రచోదయాత్ | మహాదేవ్యై చ విద్మహే విష్ణుపత్నీ చ ధీమహి |
 తన్నో లక్ష్మీః ప్రచోదయాత్ | “విష్ణోర్నృకం వీరాణి ప్రవోచం
 యః పార్థివాని విమరే రజాః, యో అస్కభాయదుత్తర, యధస్థం
 విచక్రమాణస్తేధోరుగాయః” “త్రిదేవః పృథివీమేష ఏతామ్ |
 విచక్రమే శతర్చసం మహిత్యా | ప్రవిష్ణురస్తు తవసస్తవీయాన్ |
 ప్వేష, యోహ్యస్య స్థవిరస్య నామ |”
 సత్కుమివ తితానా పునన్తో యత్ర ధీరా మనసా వాచమకృత |

అత్రా సఖాయః సఖ్యాని జానతే భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధివాచి ॥

“ప్రతద్విష్ణుస్తవతే వీర్యాయ । మృగో న భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః ।
 యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణేషు । అధిక్షియన్తి భువనాని విశ్వా । ”,
 “య ఈశాశ్శృణోత్యలకశ్శృణోతి । న హి ప్రవేద
 సుకృతస్య పథామ్ ।” అక్షన్వన్తః కర్ణవన్తః సఖాయో
 మనో జీవేష్యసమా బభూవుః । తస్మాల్లక్ష్మీనారాయణం సర్వబీజం
 సర్వభూతాధివాసం యో వేత్తి స విద్వాన్ భవతి । ఉపాసకానాం
 మోక్షప్రాప్తిర్భవతి । స జీవన్ముక్తో భవతి । స హోవాచ భగవాన్
 ఉపాసనవిధిం వ్యాచష్టే । బ్రహ్మ ఋషిర్భవతి । గాయత్రీ ఛంద ఉచ్యతే ।
 శ్రీమన్నారాయణపరమాత్మా దేవతా । ప్రణవం బీజమ్ । నమః శక్తిరుచ్యతే ।
 కీలకం నారాయణేతి ॥

ధర్మార్థకామమోక్షేషు వినియోగోఽథ భావనా ।
 మహోల్కాయ వీరోల్కాయ వృద్ధోల్కాయ పృథూల్కాయ విద్యుల్కాయ
 జ్వలదుల్కాయ
 చ షడ్జకల్పితాః నమఃస్వాహావషడ్వోషట్పదాన్తా అఙ్గన్యాసా భవన్తి ।
 నీలజిమూతసఙ్కాశం పీతకౌశేయవాససమ్ ।
 కిరీటకుణ్డలధరం కౌస్తుభోద్భాసితోరసమ్ ॥
 శఙ్ఖచక్రగదాఖడ్గధారిణం వనమాలినమ్ ।
 వామభాగే మహాలక్ష్మ్యలిఙ్గితార్థశరీరిణమ్ ॥
 సనకాదిభిః సంసేవ్యం స్తూయమానం మహర్షిభిః ।
 బ్రహ్మాదిభిః సదా ధ్యేయం ధ్యాత్వా నారాయణం విభుమ్ ॥
 కర్మణా మనసా వాచా సంస్మరేత్ ప్రజపేత్ సుధీః ।
 ఆయుతం జపమాత్రేణ సర్వజ్ఞానప్రదో భవేత్ ॥
 లక్షమాత్రం తు ప్రజపేత్ స్వస్వరూపం భవేన్మనుః ।
 అత ఉర్ధ్వం సదా ధ్యాయేత్ సాక్షాన్నారాయణో హరిః ॥
 స హోవాచ భగవాన్ య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥
 ఇత్యాధర్వణరహస్యే నారాయణపూర్వతాపినీయే చతుర్థః ఖణ్డ ।

పంచమః ఖణ్డః ।

స హోవాచ భగవాన్ బ్రహ్మ దశకళాత్మకోఽవతారః కథ్యతే ॥

జరా పాలినికా శాన్తిరీశ్వరీ రతికామికా ।
వరదా హ్లాదినీ ప్రీతిర్ద్విధా దశకలా హరేః ॥

నారాయణాదవతారా మస్తరూపా జాయంతే । ఓం నమో నారాయణాయ స్వాహా । త్వం
దశాక్షరో మహామన్త్రో భవతి । తత్ర ప్రథమో మత్యస్యవతారః । ద్వితీయః
కూర్మః । తృతీయో వరాహః । చతుర్థో నరసింహః । పంచమో వామనః ।
షష్ఠో జమదగ్నిః । సప్తమో రామచన్ద్రః । అష్టమః కృష్ణః
పరమాత్మా । నవమో బుద్ధావతారః । దశమః కల్కిర్జనార్దనః ।
ఓం మత్యస్యవతారాయ నమః । శ్రీం కూర్మావతారాయ నమః । హీం వరాహావతారాయ
నమః । హూం నృసింహావతారాయ నమః । సౌః వామనావతారాయ నమః ।
ఐం పరశురామావతారాయ నమః । గ్లోం రామచన్ద్రాయ నమః । క్లిం
కృష్ణాయ నమః । బ్లూం బుద్ధావతారాయ నమః । సః కల్క్యావతారాయ
నమః । ఇతి । ప్రజాపతిః ప్రజాయతే । తస్మాన్నారాయణః ప్రజాయతే ।
బ్రహ్మ జాయతే । బ్రహ్మణఃసకాశాత్ పంచమహాభూతాని తన్మాత్రాణి
జాయంతే । జ్ఞానేన్ద్రియకర్మేన్ద్రియాణి మనోబుద్ధిచిత్తాహఙ్కారా
జాయంతే । ప్రకృతిర్జాయతే । చతుర్వింశతితత్త్వాత్మకో నారాయణః ।
పంచావింశతితత్త్వాత్మకః పురుషత్వం పరబ్రహ్మ భవేత్ । శివశ్చ
నారాయణః । శక్రశ్చ నారాయణః । దిశశ్చ నారాయణః । ఊర్ధ్వశ్చ
నారాయణః । అన్తశ్చ నారాయణః । నారాయణః సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ ।
తస్మాన్నారాయణాదణ్డజన్వేదజోద్భిజ్జజరాయుజమనసిజాదయః సర్వే మహాభూతాః
ప్రజాయంతే ॥

అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బరహ్విం ప్రజాం జనయన్తీః సరూపామ్ ।
అజో హ్యేకో జషమాణోఽనుశేతే జహాత్యేనాం భుక్తభోగామజోఽన్యః ॥

అణ్డజాః సర్వఖగరూపా జాయంతే । స్వేదజాః క్రిమికీటాదయః ।
ఉద్భిజ్జాన్తరుగుల్మలతాదయః । జరాయుజా నరపశుమృగాదయో
జాయంతే । మనసిజా నారదాదయః సర్వే ఋషయః । నారాయణః
స్థావరజగ్మహాత్మకో భవతి । అష్టవనవో నారాయణః । ఏకాదశరుద్రా
నారాయణః । నారాయణాత్ ద్వాదశాదిత్యాః । సర్వే దేవా ఋషయో మునయః
సిద్ధగన్ధర్వయక్షరక్షఃపిశాచాః సర్వేం నారాయణః । నారాయణ ఏవేదం

సర్వమ్ | లక్ష్మీర్మూలప్రకృతిరితి విజ్ఞాయతే | వస్త్రేకం పరబ్రహ్మ
నారాయణః సనాతనః ||

సాక్షాన్నారాయణో దేవః పరబ్రహ్మభిధీయతే |
సచ్చిదానందాత్మకాః స్యుర్విష్ణౌ నిత్యే ప్రకల్పితాః |
నానావిధాని రూపాణి హృతకే కణ్ఠకాదివత్ ||

“చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని | తాని విదుర్బ్రాహ్మణా యే మనీషిణః |
గుహా శ్రీణి నిహితా నేజ్జయన్తి | తురీయం వాచో మనుష్యా వదన్తి |”
పరాపశ్యన్తిమధ్యమావైఖరీరూపా సరస్వతీతి చతుర్విధా వాచో వదన్తి |
వైఖరీ సర్వవిద్యాసు ప్రశస్తా ||

అజ్ఞాని వేదాశ్చత్వారో మీమాంసా న్యాయవిస్తరః |
పురాణం ధర్మశాస్త్రం చ విద్యా హ్యేతాశ్చతుర్దశ ||

ఆయుర్వేదో ధనుర్వేదో గాన్ధర్వం మన్తశాస్త్రకమ్ |
విద్యాశ్చాష్టాదశ ప్రోక్తా నారాయణనివేశితాః ||

తస్య నిశ్చసితమేవ ఋగ్వేదో యజుర్వేదః సామవేదో హ్యథర్వాణ్గిరశ్చేతి |
సర్వవేదవేదాంతానాం నారాయణపరబ్రహ్మణ్యేవ తాత్పర్యమ్ | స హోవాచ భగవాన్
య ఏవం వేద | ఇత్యుపనిషత్ ||

ఇత్యాథర్వణరహస్యే నారాయణపూర్వతాపినీయే పంచమః ఖణ్డ |

షష్ఠః ఖణ్డః |

స హోవాచ భగవాన్ బ్రహ్మ నారాయణయన్త్రమన్త్రావరణపూజామాచచక్షే |
త్రికోణం ప్రథమం భవతి | ద్వితీయం షట్కోణం భవతి |
వృత్తమష్టదలం తృతీయమ్ | చతుర్థం ద్వాదశదలమ్ |
పంచమం షోడశదలమ్ | చతుర్వింశతి (ః) షష్ఠమ్ |
ద్వాత్రింశతి(ః) సప్తమమ్ | అష్టమం భూపురమ్ | ఏవం యన్త్రం
సమాఖిలత్ | మధ్యే లక్ష్మీనారాయణం విక్షేపశక్త్యావరణం
శక్తిప్రభాశక్తిత్రికోణదేవతాః షట్కోణం వృద్ధోల్కాదయః పూజ్యాః |
సర్వజ్ఞానిత్యతృత్యునాదిబోధస్వతన్త్రనిత్యమలుప్తానన్తం షట్కోణశక్తయః |
సనకసనన్దసనత్కుజాతసనత్కుమాంరసనాతననారదతుమ్బురు-
సమన్తాదయోఽష్టదలాః |

వసిష్ఠవాలఖిల్యవిశ్వామిత్రకశ్యపాత్రిభరద్వాజాఙ్గీరస-
జామదగ్నిగౌతమాగస్త్యజాబాలికపిలా ద్వాదశదలాః ।
మత్స్యకూర్మవరాహనాసంహవామనరామరామకృష్ణబుద్ధకల్కిసద్యోజాతవామదేవా
అఘోరతత్పురుషేశానపరమేశ్వరాః షోడశదలాః ॥

శఙ్ఖచక్రగదాపద్మఖడ్గశ్రీవత్సకౌస్తుభవనమాలాదికిరీట-
కుండలకేయూరహారాఙ్గదశాఠిశరనందకపద్మవేణు-
బర్హిష్ఠిఞ్చశేషానస్తగరుడవిప్వకేనబ్రహ్మణశ్చతుర్వింశతిదలాః
కేశవాదిచతుర్వింశత్యనుక్రమమ్ ।

హరిశ్రీకృష్ణముకుందముదాక్షపుణ్డరీకాక్షధామకశఙ్ఖవర్ణ-
సర్వనేత్రసుముఖసుప్రతీకా ద్వాత్రింశద్దలాః ।
ఐరావతపుణ్డరాకవామనకుముదాఙ్గానపుణ్యదస్తసార్యభౌమ-
సుప్రతీకాఙ్గాశ్చతురశ్రదేవతాః ।

ఓం నమో నారాయణాయాష్టాక్షరసంజ్ఞావరణదేవతాపూజా కర్తవ్యా ।
స హోవాచ భగవాన్ య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥

ఇత్యాథర్షణరహస్యే నారాయణపర్వతాపినీయే షష్ఠః ఖణ్డః
(వైష్ణవ-ఉపనిషదః)

ఇతి నారాయణపూర్వతాపినీయోపనిషత్ సమాప్త ।

Proofread by Kasturi navya sahiti

Narayanapurvatapiniya Upanishad

pdf was typeset on June 13, 2021

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

